

Téma: Jak se (ne)známe

O neznámém zpívajícím národě

Často máme pocit, že Evropu již známe jako své boty, proto se za poznáním musíme vydávat na jiné kontinenty světa. Proč se domníváme, že náš světadíl nám již nic nového nabídnout nemůže? Co si představíte, když se řekne Estonsko? Průměrný Čech dokáže zemi najít na mapě a pojmenovat její hlavní město – Tallin. A ano, starší generace si ještě vzpomene, že byla součástí Sovětského svazu. Ale upřímně, není to málo? Je na čase dozvědět se o ní něco víc, ať se již nemusíme cítit tolik zahanbeně. Estonsko má rozhodně co nabídnout.

Jednou z nejlepších cest, jak získat objektivní pohled na cizí stát, je dát se do řeči s jeho obyvatelem. Po krátké domluvě se tedy scházím s Merlin Raev, velice mile vyhlížející drobnou dívkou, která na rok opustila rodné Estonsko a zavítala k nám do Ústí nad Orlicí. Je typický severský typ – porcelánově světlá pleť jí ladí se zrzavou barvou vlasů a modrozelenýma očima.

Ve svých třiaadvaceti letech, po dokončení univerzity, se od kamaráda dozvěděla o mezinárodním dobrovolnickém programu, díky němuž tráví nyní již jedenáctý měsíc v České republice. „Ani nevím, proč jsem si vybrala právě Česko. Zkrátka to tak nějak přišlo pod ruku. Přiznávám, že do té doby jsem o něm moc nevěděla. Zнала jsem akorát Prahu, českou vlajku, to, že je poměrně hornatá a že čeština bude zřejmě slovanský jazyk,“ vypráví s úsměvem o své volbě Merlin.

Se svou rodinou žije na největším estonském ostrově Saaremaa, který leží směrem na západ od pevninské části země. Rozhodnutí vycestovat na poměrně dlouhou dobu přišlo po dokončení univerzity v Tallinu, kde se věnovala sociální práci. „Studovala jsem na třech typech škol. Nejprve devět let na základní, jež se nacházela v mé vesnici a měla pouze kolem stovky žáků. Na střední školu už jsem musela dojíždět do jiného města na ostrově. Zvláštností je, že má jen tři ročníky, nikoliv čtyři jako zde. Svě vzdělání jsem dokončila na vysoké škole v hlavním městě.“

Do Ústí nad Orlicí přijela v dubnu minulého roku a jako dobrovolnice pomáhá v rodinném centru Srdíčko. Již brzy však bude muset město opustit. „Mám z toho smíšené pocity. Na jednu stranu opět uvidím svoji rodinu a přátele, zároveň ale také budu muset opustit lidi, se kterými jsem se seznámila zde.“ V České republice však prý není naposled, již si plánuje další cestu. Zavítá za námi na čtrnáct dní krátce před Vánoci tohoto roku. Na otázku, zdali již v minulých letech cestovala do cizích zemí, odpovídá: „Zrovna krátce před odjezdem do Česka jsem několik týdnů strávila v USA. Hlavní náplň našeho výletu tvořily převážně prohlídky kostelů, protože jsem věřící. Předtím jsem navštívila také Španělsko, Francii, Litvu nebo Slovensko.“

V naší konverzaci se následně dostáváme k velice zajímavému tématu – k rozdílům mezi Českou republikou a Estonskem. Nejprve jsou řečeny odlišnosti zřetelné na první pohled – například povrch země. Dozvídám se, že ačkoliv Čechy mají velehor jen poskrovnu, terén je tu oproti plochému severu výrazně kopcovitější. Sněžka by vedle nejvyššího estonského třístametrového výběžku vypadala jako obr. U Baltského moře je ovzduší studenější a vlhčí. „Letos v létě mě vaše vysoké teploty opravdu překvapily,“ vzpomíná Merlin.

„Naprostou rozdílnou je samozřejmě i jazyk,“ řekne a vzápětí větu potvrdí několika větami v estonštině. I když má snaha je maximální, rozeznám mezi změtí pro mě naprosto cizích slov jen její jméno. „Jídlo je vesměs stejné, ale poprvé jsem tu ochutnala knedlíky, ty my nevaříme,“ prozradí mi. Překvapí mě též názorem, že Češi jsou otevřenější a milejší. Kam se poděl onen národ sobeckých a zamračených lidí? Na tom nezáleží. Je povzbuzující, že nás alespoň turisté takto vnímají.

„Estonsko se řadí k nejméně obydleným evropským státům. Se svým jedním milionem a třemi sty tisíci lidmi jen o něco málo přesahuje počet obyvatel Prahy, jestli mám správné informace,“ sděluje mi Merlin, „naše vesnice jsou v porovnání s českými menší, domy jsou dál od sebe a v Tallinu žije pouze okolo čtyř set tisíc lidí.“

Estonská historie byla výrazně ovlivněna Rusy a Sovětským svazem. Dodnes tvoří dvacet pět procent populace právě ruská menšina. „Vztahy mezi nimi a původními obyvateli bohužel nejsou moc dobré. Většina jich žije buď v Tallinu, nebo u východních hranic ve svých vlastních komunitách. Některé starší generace Rusů ani neumí estonsky,“ objasňuje mi Merlin současnou situaci.

Od populace se náš rozhovor na moment stočí do jiné oblasti. Estonci by totiž bez ostychu mohli být pyšní na svůj pokrok v technologii. „U nás je internetové připojení možné najít téměř všude. Dokonce někdy nacházím wifi síť i v lese. Jsme též pyšní na to, že jsme vynalezli Skype.“

Má poslední otázka je záludná. „Na co bys do Estonska nalákala případné návštěvníky? Která zajímavá místa bys chtěla turistům ukázat?“ Merlin se na chvíli odmlčí. Nejspíše si uvědomí váhu této otázky a případný dopad její odpovědi na rozvoj estonského cestovního ruchu. „Pravděpodobně bych jim doporučila navštívit kráter, který se nachází necelý kilometr od domu mé rodiny. Je to pozůstatek po dopadu meteoritu. Měří v průměru kolem sta metrů, dnes je naplněn vodou a patří mezi turisticky oblíbená místa. Je jeden z největších svého druhu v Evropě a já ho mám skoro za plotem,“ dodá Merlin se smíchem. „Stejně tak stojí za to i prohlídka Tallinu. Není to velké město, avšak má zajímavé historické jádro. Dále bych také zmínila to, že Estonci jsou nazýváni zpívajícím národem. Každých pět let se v hlavním městě pravidelně pořádá obrovský festival zpěvu, na kterém lidé z celé země zpívají národní písně. Je těžké vybrat něco opravdu zajímavého a netradičního,“ řekne, ale po krátké odmlce ještě pokračuje. „V roce 1989 se udála významná demonstrace. Tehdy celé dva miliony lidí z Estonska, Litvy a Lotyšska vytvořily šest set kilometrů dlouhý průvod z Tallinu až do Vilniusu v Lotyšsku. Drželi se za vzájemně za ruce pro vyjádření soudružnosti a touhy odpojit se od Sovětského svazu. Zaslýchla jsi o tom někdy?“ zeptá se mě na závěr dlouhého monologu. S překvapeným výrazem pravím, že ne. Jak je to možné? Z jakého důvodu mi tak zajímavá událost mohla uniknout?

Jsem si jistá, že pokud by případní turisté do této chvíle váhali, zdali návštěva Estonska stojí za to, Merlin jim v rozhovoru podala natolik utvrzující argumenty, že teď mohou být o svém rozhodnutí přesvědčeni. Je obtížné v několika větách vystihnout to nejlepší z celé země, ale ne vše musí být nutně řečeno. Zbytek kouzla můžeme poodhalit až při vlastní návštěvě.

Markéta Popelářová (6. B)